

N:o 38.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 26 april 1889.
— — — — Andra Kammaren den 26 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i fråga om ändring i förordningen angående utvidgad näringsfrihet den 18 juni 1864.

(Lagutskottets utlåtande n:o 43, punkten 2.)

Till Konungen.

Genom handelsordningen den 22 december 1846, som jemte fabriks- och handtverksordningen af samma dag utgjorde brytningen med det gamla skråsystemet, stadgades rättighet för fabriks- och handtverksidkare att utan särskildt tillstånd eller ens anmälan »sina tillverkningar i hvad myckenhet som helst å landet afyttra». Förordningen den 18 juni 1864, hvarigenom eljest näringsfriheten ytterligare utvidgades, gjorde häri den ändring, att såsom vilkor för rättigheten att kringföra varor till salu utom boningsorten stadgades skyldighet att derom göra *anmälan* hos vederbörande i mantalsskrifningsorten med uppgift på den eller de personer, hvilka skulle såsom biträden begagnas, äfvensom betyg, att dessa voro välfrejdade och myndige. Genom förordningen den 20 juni 1879 skärptes bestämmelserna sålunda, att anmälan skulle ske årligen; och skulle i det bevis, som meddelades öfver skedd anmälan, upptagas beskrifning på utseendet jemte uppgift om åldern både af den person, som handelsrätten tillkomme, och af den eller de, hvilka han egde använda såsom biträden. Uti ingendera förordningen gjordes undantag för egna tillverkningar.

År 1887 bifölls af Riksdagen Eders Kongl. Maj:ts proposition angående sådan ändring af gällande stadganden i omförmälda hänseende, att rättigheten att kringföra varor gjordes beroende af särskildt *tillstånd* af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, och skulle dervid företes betyg så väl för näringsidkaren sjelf som för hans biträden,

utvisande att vederbörande hade god frejd, rådde öfver sig sjelf och sin egendom samt gjort sig känd för redbarhet och ordentlighet. Visserligen är det allt sedan 1846 medgifvet landtmän att utan anmälan till afsalu förfärdiga fabriks- och handtverksarbeten, hvilka såsom föremål för husflit kunna af dem åstadkommas, likasom en hvar är medgifvet att utan anmälan eller tillstånd till salu kringföra lifsförnödenheter, jordbruks- och ladugårdsprodukter samt alster af inhemsk hus-slöjd; men, så vidt ofvan berörda stadganden i öfrigt afse en näringsidkares egna tillverkningar, är lagstiftningen nu strängare än den var år 1846, sedan handels- och handtverksordningarne utkommit.

Då nu den inskränkning i näringsfriheten, som sålunda kommit till stånd, ofta för den mindre näringsidkaren innebär ett hinder i hans sträfvan att ärligen försörja sig; då dessutom tillämpningen måste blifva ojemn, i ty att det för länsstyrelsen blir hardt när omöjligt att vid pröfning af ansökningar uti ifrågavarande hänseende skipa rättvisa, så framt icke alla ansökningar skola bifallas, i hvilket fall åter föreskriften att söka tillstånd ju icke är af nöden, och då i allt fall kostnaden för de mångfaldiga betyg, som måste årligen anskaffas för erhållande af tillstånd, är för den mindre bemedlade näringsidkaren ganska känbar, torde en ändring af hithörande lagstiftning böra ske. Framställning härom har ock hos Riksdagen blifvit gjord. Ändringen lär dock böra vidtagas med synnerlig försigtighet, så att man ej, genom att göra undantaget från de inskränkande bestämmelsernas tillämpning för vidsträckt, öppnar tillfälle till kringgående af desamma för sådana näringsidkare, med afseende på hvilka dessa bestämmelser särskildt ansetts nödiga. Riksdagen har därför väl funnit näringsidkare böra tillerkännas rätt att utan föregående särskild anmälan eller tillstånd till salu kringföra egna tillverkningar, men ansett denna rätt böra göras beroende deraf, att kringförandet verkställes af tillverkaren sjelf, hans hustru eller hemmavarande barn.

Af dessa skäl får Riksdagen härigenom anhålla, det täcktes Eders Kongl. Maj:t vidtaga sådan ändring i förordningen angående utvidgad näringsfrihet den 18 juni 1864, att fabriks- och handtverksidkare må erhålla rätt att, utan särskild anmälan eller tillstånd, sjelfve eller genom hustru eller hemmavarande barn till salu kringföra sina egna tillverkningar.

Stockholm den 26 april 1889.

Med undersätlig vörndnad.